STORTINGET

Representantforslag 24 S

(2026–2027)

fra stortingsrepresentant Kathy Lie

Dokument 8:24 S (2026–2027)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Kathy Lie om å få Luftambulansen tilbake i statlig regi

Til Stortinget

Bakgrunn

Luftambulansetjenesten er en avgjørende del av den akuttmedisinske beredskapen i Norge. Tjenesten skal sikre at mennesker får rask og nødvendig helsehjelp, uavhengig av hvor i landet de bor. En trygg og velfungerende luftambulansetjeneste er særlig viktig i distriktene, hvor avstandene til sykehus og akuttmedisinske tjenester kan være store.

Det er viktig at man lærer av de tidligere krisene med private selskaper som luftambulansekrisen med Babcock og de økonomiske utfordringene til Avincis. Erfaringene fra tidligere anbudsprosesser har vist hvor sårbar luftambulansetjenesten kan bli ved konkurranseutsetting. Erfaringen tilsier at luftambulansetjenesten bør driftes i offentlig regi.

Når driften av luftambulansetjenesten konkurranseutsettes, risikerer man at økonomiske hensyn og konkurranse på pris går på bekostning av stabilitet, kontinuitet og langsiktig beredskap. Ved en anbudsutsetting og konkurranse på pris risikerer man blant annet å velge operatører som ikke fungerer økonomisk bærekraftig over tid. Dette vil ikke sikre en stabil og forutsigbar luftambulansetjeneste.

Det er grunn til å merke seg at fagmiljøer, inklusive LO og Fagforbundet, er sterkt kritiske til at regjeringen vil videreføre konkurranseutsetting av ambulanseflyene. Både LO og Fagforbundet kaller det for en uklok beslutning. Flere av de sentrale aktørene har advart mot videre konkurranseutsetting av ambulanseflytjenesten. De har pekt på risikoen for nye beredskapskriser, særlig i Nord-Norge, og har tatt til orde for en organisering som sikrer større offentlig kontroll og langsiktighet.

Dagens ambulansefly opereres av Avincis, eid av et internasjonalt fond som gir utfordringer med hensyn til innsyn i eierforhold. I en krise eller krigssituasjon vil luftambulansetjenesten være sentral i evakuering av pasienter (også militære). LO påpeker at det med dagens trusselbilde er svært betenkelig at Norge ikke har bedre kontroll på en så kritisk del av den akuttmedisinske beredskapen.

Behovet for offentlig kontroll må ses i sammenheng med den sikkerhetspolitiske situasjonen. Luftambulansetjenesten er en del av Norges kritiske infrastruktur og vil ha en sentral funksjon ved større kriser og katastrofer og i krigssituasjoner, blant annet ved evakuering og transport av sivile og militære pasienter. At driften av ambulanseflyene er lagt til en kommersiell aktør med internasjonale eierinteresser, reiser spørsmål om nasjonal kontroll, innsyn og beredskap. I en tid med økt sikkerhetspolitisk usikkerhet er det særlig viktig å sikre nasjonal styring over samfunnskritiske tjenester.

Målet bør være en statliggjøring av luftambulansetjenesten eller direktetildeling til ideelle aktører framfor en ny type markedskonkurranse. Dette vil være i samsvar med Arbeiderpartiets gjeldende program for denne stortingsperioden, der de skalgjennomføre en statlig overtakelse av luftambulansen og se på modeller for samarbeid med ideell sektor.

Forslagsstilleren mener det er på tide å følge opp disse ambisjonene og sikre en organisering av luftam-

bulansetjenesten som setter pasientsikkerhet, beredskap og samfunnets behov foran kommersielle hensyn.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak for Stortinget om statlig overtakelse av luftambulansetjenesten og mulige modeller for samarbeid med ideelle aktører, med mål om å avskaffe anbud i tjenesten.

21. oktober 2026

Kathy Lie

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon